T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/244
KARAR NO : 2024/293
KARAR TR : 08/07/2024

ÖZET: Halk Eğitim Merkezinde usta öğretici olarak çalışırken iş akdi feshedilen davacının, İş Kanunu'ndan kaynaklanan parasal haklarının ödenmesi istemiyle açtığı davanın, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : G.T
Vekili : Av. A. Ö
Davalı : Milli Eğitim Bakanlığı
Vekili : Av. N.T

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin davalı kuruma bağlı Konak Halk Eğitim Merkezinde 02/09/1985 - 11/09/2023 tarihleri arasında usta öğretici olarak görev yaptığını, 11/09/2023 tarihinde müvekkilinin işine son verildiğini, ancak hak kazandığı kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, ilave tediye ikramiyesi, hafta tatili ücreti, UBGT ücreti ve yıllık izin ücretinin ödenmediğini ileri sürerek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik 1.000 TL kıdem tazminatı, 250 TL ihbar tazminatı, 350 TL ilave tediye ikramiyesi, 250 TL hafta tatili ücreti, 250 TL UBGT ücreti ve 250 TL yıllık izin ücreti olmak üzere toplam 2.350 TL'nin faiziyle birlikte tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **İzmir 15. İş Mahkemesi 26/12/2023 tarih ve E.2023/323, K.2023/385 sayılı kararı** ile, davaya bakma görevinin idari yargı mercilerine ait olduğu gerekçesiyle HMK'nın 114/1 ve 115. maddeleri uyarınca yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle dava şartı yokluğundan usulden reddine karar vermiş, istinaf yoluna başvurulması üzerine, İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesi 24/01/2024 tarih ve E.2024/208, K.2024/170 sayılı kararı ile, istinaf başvurusunun esastan reddine kesin olarak karar vermiş ve görevsizlik kararı kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şu şekildedir:

> *"...Somut olayda, Konak ve Karabağlar Halk Eğitim Merkezi Müdürlüklerine yazılan yazı cevaplarından, davacının davalıya bağlı Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü işyerinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 89.maddesine tabi olarak birim saat ücreti karşılığında çalıştığı anlaşılmaktadır. Bunun yanında 657 sayılı Kanun'un 89. maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak hazırlanan Esaslarda, ders görevi alacakların taşıması gereken nitelikler, göreve alınma, çalışma koşulları ile yapılacak ödemeler önceden düzenlenmiş, idareye göreve alma ve sonlandırma gibi konularda üstün yetkiler verilmiştir.*
>
> *Yukarıda yapılan açıklamalardan da anlaşıldığı üzere taraflar arasında bir iş sözleşmesinin varlığından bahsetmek mümkün olmadığı, davacı ile Bakanlığa bağlı Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü arasındaki ilişkinin idarece yapılan görevlendirmeye dayalı olduğu, göreve alınma, çalışma koşulları ile ödenecek ücretin statü hukuku içinde düzenlendiği sabittir. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 2019/9-786 Esas 2021/1518 Karar sayılı içtihadı da bu doğrultudadır. Ayrıca, Sosyal Güvenlik Hukuku açısından primlerin Sosyal Güvenlik Kurumu'na ödenmesi, davacının özel hukuk kapsamında sözleşme ile çalıştığını göstermez (Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun, 30.11.2021 tarih, 2019/9-786 esas, 2021/1518 karar sayılı kararı; Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin 16.06.2020 tarih, 2016/19230 esas, 2020/6243 karar sayılı kararı). Bu nedenlerle davacının usta öğretici görevi ile Halk Eğitim Merkezindeki çalışmasının iş sözleşmesine dayanmadığı, usta öğreticinin 4857 sayılı Kanun kapsamında işçi sayılmadığı açık olup, bu hukuki olguya göre uyuşmazlığın çözüm yeri idari yargı olup, Mahkememizce yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine karar vermek gerekmiştir..."*

3. Davacı vekili, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **İzmir 4. İdare Mahkemesi 12/03/2024 tarih ve E.2023/331, K.2024/440 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14/3-

a ve 15/1-a maddeleri uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Dava dosyasının incelenmesinden; davacının davalı bakanlık bünyesindeki Halk Eğitim Merkezlerinde usta öğretici olarak çalıştığı döneme ilişkin, iş sonu/kıdem tazminatı, ilave tediye ikramiyesi alacağı, yıllık izin ücret alacağı, UBGT alacağı ile ihbar tazminatının faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu kapsamda, davacının, idareyle arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen tazminatının İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesinin 25.09.2023 tarih ve E.2023/465, K.2023/600 sayılı kararı da bu yöndedir.

Öte yandan, iş bu uyuşmazlığın ilk önce İzmir 15. İş Mahkemesinin E.2023/323 sayılı dosyasında dava konusu edildiği, anılan Mahkemece yapılan inceleme neticesinde 26.12.2023 tarih ve K.2023/385 sayılı kararı ile uyuşmazlığın idari yargı yerince çözümlenmesi gerektiği gerekçesiyle dava şartı yokluğu nedeniyle usulden davanın reddine karar verilmiş ve söz konusu kararın istinaf incelemesinden geçerek kesinleştiği dikkate alındığında, olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi ve görevli yargı merciinin belirlenmesi için, davanın taraflarınca, iş bu kararın kesinleşmesinden sonra son görevsizlik kararını veren yargı mercii olan Mahkememize başvurularak, dava dosyasının, adli yargı yerine ait dava dosyası da temin edilerek Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesinin istenebileceğini vurgulamak gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14/3-a ve 15/1-a maddeleri uyarınca davanın görev yönünden reddine..."

III. İLGİLİ HUKUK

5. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun, 01/10/2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılan2. maddesi şöyledir:

"Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar bu Kanun'a göre sigortalı sayılırlar..."

6. 506 sayılı Kanun'un *"Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri"* başlıklı mülga 134. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun'un uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür."

7. 5510 sayılı Kanun'un *"Tanımlar"* başlıklı3. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Bu Kanunun uygulanmasında;

...

6) Sigortalı: Kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişiyi,

...

ifade eder.

..."

8. 5510 sayılı Kanun'un 79. madde ile başlayan 4. Kısmında, primlere ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

9. 5510 sayılı Kanun'un "*Uyuşmazlıkların çözüm yeri*" başlıklı 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

10. 4857 sayılı İş Kanunu'nun *"Amaç ve kapsam"* başlıklı1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemektir.

Bu Kanun, 4 üncü Maddedeki istisnalar dışında kalan bütün işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine ve işçilerine faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır.

İşyerleri, işverenler, işveren vekilleri ve işçiler, 3 üncü maddedeki bildirim gününe bakılmaksızın bu Kanun hükümleri ile bağlı olurlar."

11. 4857 Kanun'un8. maddeyle başlayan "*İş Sözleşmesi, Türleri ve Feshi*" başlıklı İkinci Bölümünde kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ilişkin hususlarayer verilmiştir.

12. 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun "*İş mahkemelerinin kuruluşu*" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"(1) İş mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görüşü alınarak, tek hâkimli ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlığınca lüzum görülen yerlerde kurulur. Bu mahkemelerin yargı çevresi, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye

Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenir.

(2) İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde iş mahkemelerinin birden fazla dairesi oluşturulabilir. Bu daireler numaralandırılır. İhtisaslaşmanın sağlanması amacıyla, gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak, daireler arasındaki iş dağılımı Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî Gazete'de yayımlanır. Daireler, tevzi edilen davalara bakmak zorundadır.

(3) İş mahkemesi kurulmamış olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve işlere, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince, bu Kanundaki usul ve esaslara göre bakılır."

13. 7036 sayılı Kanun'un "*Dava şartı olarak arabuluculuk*" başlıklı 3. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"(1)Kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır."

14. 7036 sayılı Kanun'un *"Görev"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"(1) İş mahkemeleri;

a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun İkinci Kısmının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına,

b) İdari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyuşmazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye İş Kurumunun taraf olduğu iş ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklara,

c) Diğer kanunlarda iş mahkemelerinin görevli olduğu belirtilen uyuşmazlıklara, ilişkin dava ve işlere bakar."

15. 7036 sayılı Kanun'un "*Geçiş Hükümleri*" başlıklı geçici 1. maddesi şöyledir:

"(1) Mülga 5521 sayılı Kanun gereğince kurulan iş mahkemeleri, bu Kanun uyarınca kurulmuş iş mahkemeleri olarak kabul edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış olan davalar, açıldıkları mahkemelerde görülmeye devam olunur.

(2) Bu Kanunun dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümleri, bu hükümlerin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz.

(3) Başka mahkemelerin görev alanına girerken bu Kanunla iş mahkemelerinin görev alanına dâhil edilen dava ve işler, iş mahkemelerine devredilmez; kesinleşinceye kadar ilgili mahkemeler tarafından görülmeye devam olunur.

(4) İlk derece mahkemeleri tarafından bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen kararlar, karar tarihindeki kanun yoluna ilişkin hükümlere tabidir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

16. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan08/07/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilininistemi üzerine mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

17. Raportör-Hakim Süleyman ARIDURU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

18. Dava, davacının davalı kurum bünyesindeki Konak Halk Eğitim Merkezinde 02/09/1985 - 11/09/2023 tarihleri arasında, usta öğretici olarak çalıştığı döneme ilişkin, kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, ilave tediye ikramiyesi, hafta tatili ücreti, UBGT ücreti ve yıllık izin ücretinin faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle açılmıştır.

19. Davacının, idareyle arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen tazminat ve alacaklarının İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

20. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İzmir 15. İş Mahkemesinin 26/12/2023 tarih ve E.2023/323, K.2023/385 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İzmir 15. İş Mahkemesinin 26/12/2023 tarih ve E.2023/323, K.2023/385 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

08/07/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN